

ชื่อวิทยานิพนธ์

การพึงพิงร่วมและความเหนื่อยหน่ายของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นางสาวสมใจ ศิริกมล

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์อุดมรัตน์ สงวนศิริธรรม ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ศิริพร สิงหนตร กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงพยอม ปัญญา กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลินจง โปธิบาล กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพึงพิงร่วมและความเหนื่อยหน่ายของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ในทุกงานการพยาบาล ประกอบด้วยหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงานอยู่ในฝ่ายการพยาบาลจำนวน 88 คน และพยาบาลประจำการซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบการจัดชั้นภูมิ จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินการพึงพิงร่วมของฟรีล (The Friel Co-dependency Assesment Inventory : FCAI) ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้แปลด้วยตนเอง โดยผ่านการหาความตรงในการแปลด้วยวิธีการ back-translation technique มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 โดยการใช้สูตรการหาความเชื่อมั่นของครอนบาช-ริชาร์ดสัน (KR-20) และแบบวัดความเหนื่อยหน่ายของแมสแลช (The Maslach Burnout Inventory: MBI) ซึ่งได้รับการแปลโดย สิริยา สัมมาวาท (2532) มีค่าความเชื่อมั่นด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ด้านการลดความเป็นบุคคลในผู้อื่น และด้านการลดความสำเร็จส่วนบุคคลเท่ากับ 0.88, 0.91 และ 0.72 ตามลำดับจากการวิเคราะห์ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's coefficient alpha) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC+ สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการทดสอบค่าที่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. หัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ มีการพึงพิงร่วมอยู่ในระดับเล็กน้อยถึงปานกลาง ($\bar{X} = 21.57$, $SD = 8.75$ และ $\bar{X} = 27.43$, $SD = 8.19$ ตามลำดับ)

2. หัวหน้าหอผู้ป่วยมีความเหนื่อยหน่าย ด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ด้านการลดความเป็นบุคคลในผู้อื่น และด้านการลดความสำเร็จส่วนบุคคลอยู่ในระดับต่ำทั้ง 3 ด้าน ($\bar{X}=14.44$, $SD = 9.72$, $\bar{X} = 2.61$, $SD = 3.89$ และ $\bar{X} = 10.55$, $SD = 8.82$ ตามลำดับ) ส่วนพยาบาลประจำการมีความเหนื่อยหน่ายด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ในระดับปานกลาง ด้านการลดความเป็นบุคคลในผู้อื่น และด้านการลดความสำเร็จส่วนบุคคลในระดับต่ำ ($\bar{X} = 21.63$, $SD = 11.42$, $\bar{X} = 4.41$, $SD = 4.71$ และ $\bar{X} = 13.07$, $SD = 8.66$ ตามลำดับ)

3. หัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการมีการพึงพิงร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 5.64$) โดยพยาบาลประจำการมีการพึงพิงร่วมสูงกว่าหัวหน้าหอผู้ป่วย และพบว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความเหนื่อยหน่ายด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ด้านการลดความเป็นบุคคลในผู้อื่น และด้านการลดความสำเร็จส่วนบุคคล แตกต่างจากกลุ่มพยาบาลประจำการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, .001 และ .05 ตามลำดับ ($t = 5.25$, 3.50 และ 2.33 ตามลำดับ) โดยพยาบาลประจำการมีความเหนื่อยหน่ายสูงกว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยทั้ง 3 ด้าน

4. การพึงพิงร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับความเหนื่อยหน่ายด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ทั้งในกลุ่มหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ ($r = .49$, $p < .001$ และ $r = .47$, $p < .001$ ตามลำดับ) และมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับความเหนื่อยหน่ายด้านการลดความเป็นบุคคลในผู้อื่นทั้งสองกลุ่ม ($r = .25$, $p < .01$ และ $r = .25$, $p < .001$ ตามลำดับ) ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการพึงพิงร่วมและความเหนื่อยหน่ายด้านการลดความสำเร็จส่วนบุคคล ในกลุ่มหัวหน้าหอผู้ป่วยพบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน ในกลุ่มพยาบาลประจำการพบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับต่ำ ($r = .23$, $p < .001$)